
Aanvullende rapportage AL Burger Ministerie van BZK

Versie 1.0

SIRA Consulting B.V.

Edisonbaan 14 C-5

3439 MN Nieuwegein

Aanvullende rapportage AL Burger Ministerie van BZK

Versie 1.0

Nieuwegein, 31 maart 2004

Drs. Ing. P.M.H.H. Bex
Ing. R.C. van Markus

SIRA Consulting is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. SIRA Consulting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	- 3 -
2	Omvang AL Burger BZK 2002	- 4 -
2.1	Resultaten nulmeting AL Burger BZK	- 4 -
2.2	Omvang AL Burger BZK Subsidies	- 5 -
2.3	Omvang AL BZK Burger Klachtregelingen	- 6 -
3	Analyse ontwikkeling AL Burger 2003 en 2004	- 8 -
3.1	Selectie belangrijke ontwikkelingen	- 8 -
3.2	AL Incidentele regelgeving 2003	- 8 -
3.3	AL Incidentele regelgeving 2004	- 9 -
4	Ontwikkeling AL Burger jaren 2005 en verder	- 11 -
4.1	Selectie van verwachte ontwikkelingen	- 11 -
4.2	Kiesrecht	- 11 -
4.3	Kiezen op afstand	- 12 -
4.4	Paspoortwet	- 12 -

1 Inleiding

In het onderzoek “Nulmeting AL Burger Ministerie van BZK” zijn de administratieve lasten van de burger¹ geraamd die voortvloeien uit de regelgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties². Deze nulmeting is uitgevoerd conform de werkmap AL Burger en vastgelegd in het AL-kostenmodel Burger BZK.

In de nulmeting zijn de AL Burger bepaald op basis van de regelgeving zoals die van kracht was op de peildatum 31 december 2002. In hoofdstuk 2 wordt inzicht gegeven in de omvang van de AL Burger BZK zoals vastgesteld in de nulmeting. Daarnaast zijn de AL Burger BZK die voortvloeien uit subsidies in beeld gebracht. In aanvulling op de nulmeting zijn in deze rapportage ook de AL Burger van Klachtenregelingen op basis van hoofdstuk 6 van de Algemene Wet Bestuursrecht van het Ministerie van Justitie weergegeven. In overleg met het ministerie van Justitie is afgesproken dat het Ministerie van BZK dit hoofdstuk in haar nulmeting zal opnemen.

Het ministerie van BZK spant zich in om de AL Burger te reduceren. Deze inspanningen vertalen zich in gerealiseerde reducties in bestaande en nieuwe regelgeving alsmede verdere reductievoorstellen. Tijdens de nulmeting is in de burgerpanels en interviews met burgers en deskundigen ingegaan op deze inspanningen en belangrijkste ontwikkelingen van de AL Burger als gevolg hiervan. In deze rapportage wordt hierop als volgt ingegaan.

- Hoofdstuk 3: een analyse van de ontwikkeling van de AL Burger in de jaren 2003 en 2004.
- Hoofdstuk 4: een doorkijk naar de verwachte ontwikkeling van de AL Burger in de jaren 2005 en verder

Elk van de hoofdstukken is voorzien van een korte inleiding waarin de achtergronden en de doelstelling wordt toegelicht en inzicht wordt gegeven in de belangrijkste uitgangspunten die zijn gehanteerd.

Deze rapportage is vastgesteld door de begeleidingscommissie AL Burger van het ministerie van BZK en is bedoeld voor intern gebruik binnen het ministerie.

¹ Voor de term Administratieve Lasten voor de burger wordt in dit rapport vaak de afkorting AL Burger gebruikt.

² Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt in dit rapport vaak de afkorting Ministerie van BZK of BZK gebruikt.

2 Omvang AL Burger BZK 2002

2.1 Resultaten nulmeting AL Burger BZK

De totale administratieve lasten voor de burger voor de geselecteerde regelgeving van het ministerie van BZK worden met het AL-kostenmodel Burger BZK geraamd op 16,4 miljoen uren en € 18,8 miljoen per jaar.³ In de onderstaande tabel zijn de AL Burger samengevat weergegeven naar de verschillende wetten, besluiten en regelingen.

Rapportage AL Burger Ministerie BZK			
<i>Beschrijving</i> <i>Titel</i>	<i>Doelgroep</i>	<i>Administratieve lasten</i>	
		<i>TxQ (U)</i>	<i>KxQ (€)</i>
1 Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens		68.317 €	25.820
2 Paspoortwet (PUN)		12.694.533 €	18.467.240
3 Kieswet		3.307.539 €	76.544
4 Wet buitengewoon pensioen 1940-1945		4.554 €	1.990
5 Garantiewet Surinaamse Pensioenen		132 €	129
6 Wijzigingswet Algemene burgerlijke pensioenswet mbt tijd doorgebracht in Indonesie		€	-
7 Wet op de lijkbezorging		237.496 €	183.125
8 Openbaarheid archiefbescheiden Bureau Nationale Veiligheid		€	-
9 Wet Nationale ombudsman		48.010 €	5.613
10 Algemene wet gelijke behandeling		1.768 €	379
11 Wet Veiligheidsonderzoeken		64.174 €	-
Totaal		16.426.523	18.760.841

Figuur 1. Totaaloverzicht AL Burger BZK

Naast AL voor burgers veroorzaakt de regelgeving van BZK ook AL voor georganiseerde burgers. De omvang de AL Georganiseerde burger bedraagt 59.000 uur en € 2.100. Deze lasten vloeien voort uit het onderdeel politieke Partijen van de Kieswet en hebben betrekking op kandidatenlijsten en naamsaanduidingen van politieke partijen.

Het ministerie van BZK heeft ook de AL Burger van de incidentele regelgeving in kader van rampen onderzocht. De totale omvang van de regelgeving die incidenteel AL Burger veroorzaakt, wordt geraamd op 32.000 uur en €20.000. In de onderstaande tabel zijn de incidentele AL Burger samengevat weergegeven naar de verschillende wetten, besluiten en regelingen.

³ De AL die de Georganiseerde Burger (Politieke Partijen) ondervindt, zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Regelgeving met incidentele AL			
<i>Beschrijving</i> <i>Titel</i>	<i>Administratieve lasten</i>		
	<i>TxQ (U)</i>	<i>KxQ (€)</i>	
1 Besluit registratie verplaatste personen		€	-
2 Regeling tegemoetkoming schade extreem zware regenval 1998 R	25.618	€	17.814
3 Wet rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders	6.195	€	2.301
4 Besluit uitvoering voorzieningen rampbestrijders		€	-
Totaal	31.813	€	20.115

Figuur 2. Totaaloverzicht AL Burger BZK Incidentele regelgeving

In de volgende paragrafen wordt aanvullend op de totale omvang van de AL Burger BZK uit de nulmeting inzicht gegeven in de AL Burger voortvloeiend uit (1) de subsidieregelingen en (2) het hoofdstuk betreffende Klachtrecht van de Algemene Wet Bestuursrecht van het Ministerie van Justitie.

2.2 Omvang AL Burger BZK Subsidies

De totale administratieve lasten voor de burger voortkomend uit Subsidieregelingen van het Ministerie van BZK worden met het AL-kostenmodel Burger BZK geraamd op 2000 uren en € 50 per jaar. Deze subsidies kunnen alleen door Georganiseerde Burgers worden aangevraagd. Subsidieregelingen voor de individuele Burger zijn niet op BZK van toepassing.

In de onderstaande tabel zijn de AL Burger Subsidies samengevat weergegeven naar de verschillende wetten, besluiten en regelingen.

AL Georganiseerde Burger BZK Subsidies			
<i>Beschrijving</i> <i>Titel</i>	<i>Administratieve lasten</i>		
	<i>TxQ (U)</i>	<i>KxQ (€)</i>	
1 Wet subsidiëring politieke partijen en Regeling subsidiëring politieke partijen	1.671	€	32
2 Bijdrage regeling Rode Kruis	147	€	3
3 Regeling Landelijke organisatie politievrijwilligers	110	€	4
4 NJCM/ subsidie naleving rechten van de mens	117	€	6
Totaal	2.044		46

Figuur 3. Omvang AL BZK Burger Subsidies.

Uit de nulmeting is gebleken dat de meeste AL Burger Subsidies worden veroorzaakt door het aanvragen van de subsidie voor politieke partijen. (82% tijdsbesteding en 70% out-of-pocket kosten). Dit wordt veroorzaakt doordat meerdere organisaties gebruik maken van de subsidieregeling voor Politieke Partijen. In alle overige gevallen is de regeling toegespitst op één organisatie. De handelingen per subsidieaanvraag zijn gebaseerd op de Algemene Wet Bestuursrecht en omvatten structureel minimaal de volgende handelingen:

- Bij de aanvraag van de subsidie:
 - Begeleidend schrijven met verzoek om subsidie, doel van de subsidie en gevraagde bedrag.
 - Activiteitenplan.
 - Begroting.
- Bij verzoek om toekenning van de subsidie:
 - Begeleidend schrijven met verzoek om toekenning gevraagde subsidiebedrag.
 - Activiteitenverslag.
 - Financieel jaarplan.
 - Overzicht baten en lasten.
 - Accountantsverklaring.

Daarnaast wordt in een aantal gevallen om aanvullende informatie gevraagd zoals:

- Toelichting waar is afgeweken van het activiteitenplan ten opzichte van de werkelijke uitvoering
- Toelichting op Financieel jaarverslag en baten en lastenoverzicht

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het in de praktijk voor komt dat de procedures voor de aanvraag niet altijd zorgvuldig worden nageleefd. De subsidieaanvrager moet lang op het geld wachten of ontvangt geen bericht meer nadat, op verzoek van BZK, extra informatie is nageleverd of aanpassingen in het subsidieverzoek of –verantwoording ervan zijn gedaan. Het niet naleven van de procedures kan een bedreiging vormen voor de continuïteit van de projecten die de subsidieaanvrager uitvoert.

2.3 Omvang AL BZK Burger Klachtregelingen

Het Ministerie van BZK heeft in overleg met Ministerie van Justitie besloten om hoofdstuk 6 van de Algemene Wet Bestuursrecht over klachtenregelingen op te nemen in de nulmeting AL burger van BZK.

Uit de nulmeting komt naar voren dat de AL Burger Klachten voortvloeien uit het indienen van een klacht bij een bestuursorgaan. Hiertoe dient de burger de volgende handelingen te verrichten:

1. *Indienen van een klacht.* De klacht dient schriftelijk bij het bestuursorgaan te worden ingediend. In de brief dient de klager zijn naw-gegevens, de klacht, onderbouwing van de klacht en eventuele eisen te beschrijven. Daarnaast kunnen bewijsstukken ter onderbouwing van de klacht worden overlegd.
2. *Via de post indienen van de klachtbrief.*
3. *Archiveren van verworven documenten.* De correspondentie die de klager ontvangt van het beklagde bestuursorgaan dient hij te bewaren. Deze stukken zijn nodig in geval van juridische vervolgstappen of indien een verzoek tot onderzoek wordt ingesteld door de Nationale ombudsman.
4. *Mondeling toelichten van de klacht.* Het bestuursorgaan dient de klager in de gelegenheid te stellen om zijn klacht nader toe te lichten. Dit mag telefonisch maar dan dient het bestuursorgaan hiertoe wel een afspraak te maken met de klager, zodat deze zich kan voorbereiden op het gesprek.

De AL Burger die uit deze informatieverplichting voortvloeien worden per ingediende klacht geraamd op 2 uur, 20 minuten en € 1,67.

Daarnaast kan het bestuursorgaan verzoeken om nadere bewijsstukken of onderbouwing van de klacht. Uit het onderzoek komt naar voren dat in ongeveer 75% van de gevallen aanvullende informatie moet worden geleverd. Voor het indienen van deze aanvulling moeten de volgende handelingen worden verricht:

1. *Opstellen van een begeleidend schrijven.*
2. *Overleggen van bewijsstukken.* Dit kan bijvoorbeeld correspondentie met het bestuursorgaan zijn waaruit blijkt dat het niet behoorlijk heeft gehandeld.
3. *Kopieën maken van eventuele bewijsstukken.*
4. *Via de post indienen van de aanvulling.*

De AL Burger die uit deze informatieverplichting voortvloeien worden per aanlevering van aanvullende informatie geraamd op 1 uur, 35 minuten en € 0,98

Het bestuursorgaan dient op basis van artikel 9.12 a van de Awb een klachtenregistratie bij te houden en de resultaten hiervan te publiceren. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat deze klachten niet centraal worden geregistreerd, maar per bestuursorgaan. In Nederland zijn naast de ministeries, gemeenten en provincies ongeveer 1.000 bestuursorganen actief. Binnen het tijdsbestek van de nulmeting was het niet mogelijk om een representatief onderzoek te doen naar het totale aantal klachten dat bij deze bestuursorganen jaarlijks wordt ingediend. Om het totaal aantal ingediende klachten te kunnen bepalen, dient nader onderzoek te worden gedaan. Om deze reden is het niet mogelijk gebleken om binnen het tijdsbestek van de Nulmeting de AL voor Burgers voor hoofdstuk 6 van de Awb te bepalen.

3 Analyse ontwikkeling AL Burger 2003 en 2004

3.1 Selectie belangrijke ontwikkelingen

Op basis van gesprekken met dossierhouders en leden van de begeleidingscommissie zijn de belangrijkste ontwikkelingen in de regelgeving van BZK in de jaren 2003 en 2004 gesignaleerd. Daarnaast is alle regelgeving die van kracht was op de peildata 31 december 2003 en 31 december 2004 onderzocht. De regelgeving die op deze peildata van kracht was is op dezelfde wijze geselecteerd als beschreven in hoofdstuk 4.1 van de Nulmeting AL Burger Ministerie BZK.

Tijdens de gesprekken met de beleidsmedewerkers en uitvoeringsorganisaties zijn de volgende aspecten nader onderzocht:

- Ontwikkelingen in de regelgeving. Hierbij is met name bepaald in hoeverre informatieverplichtingen zijn ingevoerd, afgeschaft of veranderd.
- Ontwikkelingen in de uitvoering. Hierbij is met name bepaald in hoeverre de uitvoering van de informatieverplichtingen door de uitvoeringsorganisaties is veranderd.

Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat de belangrijkste ontwikkelingen in de geselecteerde regelgeving zich hebben voorgedaan in de regelgeving inzake (1) Schadevergoeding rampen en (2) Kiesrecht. De overige regelgeving is in de jaren 2003 en 2004 niet op belangrijke punten gewijzigd die van invloed op de AL zijn.

Van elk van de ontwikkelingen is, indien mogelijk, het effect op de AL Burger bepaald. Hierbij is gebruik gemaakt van de gegevens die beschikbaar zijn uit de nulmeting. De resultaten zijn in de onderstaande paragrafen weergegeven.

3.2 AL Incidentele regelgeving 2003

In 2003 hebben een tweetal rampen voorgedaan: (1) de overstroming van de Maas en (2) de dijkdoorbraak in Wilnis. Voor het verhalen van schade als gevolg van deze rampen zijn door Ministerie van BZK twee regelingen opgesteld:

1. Regeling tegemoetkoming schade bij dijkdoorbraak te Wilnis 2003.
2. Regeling tegemoetkoming schade bij overstroming van de Maas januari 2003.

Daarnaast is in 2003 geen regelgeving van kracht geworden die AL voor burgers veroorzaakt.

De totale omvang van de AL Burger van deze nieuwe incidentele regelingen bedraagt 1.700 uren en € 600. In de onderstaande tabel zijn de AL Incidentele regelgeving 2003 samengevat weergegeven per regeling.

AL Burger BZK 2003 (incidenteel)		
<i>Beschrijving Titel</i>	<i>Administratieve lasten</i>	
	<i>TxQ (U)</i>	<i>KxQ (€)</i>
1 Reg. tegemoetkoming Wilnis 2003	1.319 €	468
2 Reg. tegemk. overstr Maas 2003	338 €	122
Totaal	1.657	590

Figuur 5. Omvang AL BZK Burger incidentele regelgeving 2003.

Uit de nulmeting is gebleken dat de meeste AL Burger BZK incidenteel in 2003 voortvloeien uit het aanvragen van de schadevergoeding. De belangrijkste handelingen zijn:

1. *Bijwonen van het bezoek van de schade expert (45 minuten.).*

Na aanmelding van de schade bij de gemeente wordt door Laser (de uitvoeringsorganisatie) een schade-expert ingeschakeld. Deze gaat bij de gedupeerde langs om de schade op te nemen. De gedupeerde dient bij dit bezoek aanwezig te zijn om de schade te tonen en de oorzaak toe te lichten. Tijdens dit bezoek overlegt de schade-expert ook het schade-meldingsformulier wat samen met de gedupeerde wordt ingevuld. De schade-expert neemt dit formulier mee.

2. *Overleggen van bewijsstukken.(20 minuten).*

In de meeste gevallen dient aangetoond te worden dat de verzekering de geleden schade niet dekt. Hiervoor dient een verklaring van de verzekering te worden verkregen en overlegd.

3.3 AL Incidentele regelgeving 2004

In 2003 is de Experimentenwet Kiezen op Afstand van kracht geworden. In deze wet wordt de mogelijkheid gecreëerd:

- Voor Nederlanders in het buitenland via internet of telefonisch te stemmen naast de mogelijkheid te stemmen per brief, volmacht en kiezerspas.
- Om in een aantal vooraf geselecteerde gemeenten bij een willekeurig stemlokaal binnen de gemeente te kunnen stemmen.

Vervolgens is in 2004 het Tijdelijke Experimentenbesluit Kiezen op afstand van kracht geworden. Hierin is voor de eerste maal uitvoering aan de wet gegeven. Het besluit bevat geen aanvullende AL voor Burgers. Het beschrijft de procedures die de geselecteerde gemeenten dienen te volgen. De effecten van de Experimentenwet Kiezen op Afstand op de AL worden hieronder kort toegelicht.

□ *Stemmen vanuit buitenland*

Nederlanders woonachtig in het buitenland kunnen voor tweede kamer verkiezingen en verkiezingen voor het EU-parlement stemmen per brief, volmacht of kiezerspas. Om te kunnen stemmen is vooraf registratie bij de gemeente Den Haag noodzakelijk. De registratie is nodig om de kiesgerechtigdheid te kunnen vaststellen (voorwaarde voor deelname aan de verkiezing) en om aan de adresgegevens te kunnen komen waar de stembescheiden naar toe moeten worden gezonden. De gemeente Den Haag stuurt steeds bij de aanvang van de registratieperiode aan de personen die zich voor de voorafgaande aan de verkiezingen hebben laten registreren het registratieformulier toe. Daarnaast is het regi-

stratieformulier op verschillende websites beschikbaar en verkrijgbaar bij de gemeente Den Haag. Op dit formulier moet ondermeer worden aangegeven van welke stemwijze de kiezer gebruik wil maken. Bij het formulier moet de kiezer bewijsstukken van zijn/haar Nederlanderschap voegen. Een dergelijk bewijsstuk kan bijvoorbeeld zijn een kopie van de bladzijden van een geldig Nederlands paspoort waarop de persoonsgegevens en de geldigheidsduur van het paspoort blijkt. Nadat de gemeente Den Haag het formulier heeft ontvangen, stuurt de gemeente aan de kiezers die mogen deelnemen aan de verkiezing per post de stembescheiden toe. Met die stembescheiden kan de kiezer vervolgens per brief stemmen.

Bij wijze van experiment is in juni 2004 aan Nederlanders, die in het buitenland woonachtig zijn, dan wel voor beroep of bedrijf daar verblijven, de mogelijkheid aangeboden om hun stem per internet dan wel telefonisch uit te brengen bij de verkiezingen voor de leden van het Europees Parlement. Om te kunnen stemmen per internet en telefoon is dezelfde registratieprocedure gevolgd als voor het stemmen per brief. Uit de evaluatie van het project is naar voren gekomen dat de kiezers in het buitenland ook graag de registratie en de verzending van de stembescheiden langs elektronisch weg willen laten verlopen.

Met behulp van het AL reductiemodel zijn is de potentiële AL-reductie van deze wijziging geraamd.⁴ Hierbij is het uitgangspunt geweest dat alle kiezers in het buitenland van het elektronisch stemmen gebruik maken. Dit zou betekenen dat de AL Burger per stemming met 10 minuten en circa € 0,70 kunnen worden terug gebracht. De totale reductie van de AL Burger wordt geraamd op 3.200 uren en € 27.000.

□ *Aanvragen van een stempas*

In 2004 is in vier gemeenten geëxperimenteerd met het verstrekken van een stempas in plaats van een oproepingskaart. Met een oproepingskaart kan alleen gestemd worden in het aangegeven stemlokaal. Met een kiezerspas kan de burger kiezen in welk stemlokaal binnen de gemeente hij zijn stem uitbrengt. Het verstrekken van de kiezerspas betekent een afname van het aantal verzoeken om een kiezerspas. De reductie van de AL Burger voor het aanvragen van een kiezerspas is op basis van de huidige gegevens niet nader te bepalen.

Het experiment is geëvalueerd. De burgers hebben de mogelijkheid om te kunnen stemmen in een stemlokaal van eigen keuze als zeer positief ervaren. Op grond van de uitkomsten van de evaluatie heeft de minister voor BVK besloten in 2006 op grotere schaal met de stempas te experimenteren. Zou de evaluatie van die experimenten opnieuw positief zijn dan wordt landelijke invoering overwogen. Overigens is daarvoor een wijziging van de Kieswet noodzakelijk.

Voor stemmen buiten de gemeente moet nog wel een kiezerspas worden aangevraagd. In het kader van het project Kiezen op Afstand is bezien of het stemmen in een willekeurig stemlokaal ook buiten de eigen gemeente mogelijk zou kunnen zijn. Stappen daartoe worden echter belemmerd door de stembeschikkingen die in bijna alle Nederlandse gemeenten worden gebruikt.

⁴ Deze reductie maakt geen onderdeel uit van het “Kiezen op Afstand” experiment, maar is bepaald met behulp van het reductiemodel dat binnen de methodiek van AL Burgers wordt gehanteerd.

4 Ontwikkeling AL Burger jaren 2005 en verder

4.1 Selectie van verwachte ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de belangrijkste verandering van de AL Burger als gevolg van regelgeving die de komende jaren wordt ingevoerd. Het ministerie van BZK heeft aangegeven dat de belangrijkste veranderingen zullen optreden in het Kieswet en de Paspoortwet.

Inzake deze 2 wetten is aan de hand van gesprekken met dossierhouders en achterliggende documenten⁵ bepaald (1) welke bestaande informatieverplichtingen zullen veranderen en (2) welke nieuwe informatieverplichtingen in werking zullen treden.⁶ Door het invoeren van een nieuw kiesstelsel waarbij ook de burgemeester kan worden gekozen, zal een extra stem moeten worden uitgebracht. Het invoeren van biometri in het paspoort zal effect hebben op de tijdsbesteding en kosten voor het aanvragen van een paspoort.

In de onderstaande paragrafen wordt per wet inzicht gegeven in deze veranderingen. Hierbij wordt kwalitatief ingegaan op de mogelijke verandering van de AL Burger. De kwantificering van de veranderingen is niet mogelijk op basis van de gegevens uit de nulmeting. Hiertoe dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd.

4.2 Kiesrecht

In het huidige Nederlandse Kiesstelsel kan de burger door middel van stemming bepalen welke partijen zitting nemen in de het Europese Parlement, de Tweede kamer, de Provinciale staten en in de Gemeenteraden. BZK is voornemens om hier de gekozen burgemeester aan toe te voegen. Dit betekent dat extra verkiezingen zullen worden gehouden. Hierbij kan dan gekozen worden uit twee mogelijkheden:

1. Aparte verkiezing van de burgemeester indien dit binnen de huidige kabinetsperiode wordt doorgevoerd.
2. Verkiezing burgemeester samen laten vallen met de gemeenteraad verkiezingen in 2007. De effecten van beide keuzes op de AL Burger worden hieronder kort toegelicht.

Ad.1 . Aparte verkiezing Burgermeester

Door aparte verkiezingen voor de burgermeester te organiseren zal de stemfrequentie omhoog gaan. De burgers zullen een keer extra naar de stembus moeten. Dit zal een toename van de AL Burger veroorzaken. Hoeveel de AL zullen toenemen is afhankelijk van het opkomstpercentage. Uitgaand van het huidige opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen zou dit betekenen dat eens in de 4 jaar 6,4 miljoen stemmen zullen worden uitgebracht. Dit betekent dat de AL Burger jaarlijks met in totaal 0,8 miljoen uren zullen toenemen.

⁵ Tijdelijk experimenteelbesluit Kiezen op afstand en bijbehorend evaluatie rapporten.

⁶ Het valt buiten de scope van het onderzoek om de AL Burger uit beide wetten volledig te onderzoeken conform de uitgangspunten van de werkmop AL Burger (zoals gehanteerd in de nulmeting) De wetten zijn derhalve niet artikelsgewijs doorgenomen om exact de informatieverplichtingen te identificeren en te kwantificeren.

Ad.2. Verkiezing burgemeester gecombineerd met Gemeenteraadverkiezing.

Door de verkiezing van de burgemeester samen te voegen met de Gemeenteraadsverkiezingen gaat de stemfrequentie niet omhoog. De burger hoeft niet een keer extra naar de stembus. De burger zal wel een extra stem moeten uitbrengen. Dit zal naar verwachting maximaal 1 minuten meer tijd kosten. Uitgaande van het huidige opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen zou dit betekenen dat de AL Burger met in totaal 27.000 uren zouden toenemen.

4.3 Kiezen op afstand

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van de experimenten die in 2004 zijn gehouden, is besloten welke experimenten in 2006 en 2007 zullen plaatsvinden. Voor de kiezers in het buitenland wordt in 2007 een nieuw experiment met het stemmen per internet en telefoon overwogen. Of dit doorgang zal vinden hangt af van een onderzoek naar de mogelijkheden om het registratieproces en de verzending van de stembescheiden te digitaliseren.

Stemmen per internet- en/of telefoon voor kiesgerechtigden in Nederland wordt door het ministerie van BZK niet voorzien vanwege de risico's die dat met zich meebrengt voor het waarborgen van het stemgeheim en de stemvrijheid. De overheid dient bij verkiezingen het stemgeheim en stemvrijheid voor zijn burgers te kunnen garanderen. In het stemlokaal is dat mogelijk, doordat het stembureau toezicht kan houden. Op het moment dat een burger achter zijn computer of via de telefoon zijn stem uit brengt, is de stemvrijheid niet meer te garanderen. De burger kan door zijn omgeving worden beïnvloed.

Dat het stemmen per internet en/of telefoon wel voor de kiezers in het buitenland aanvaardbaar wordt geacht heeft te maken met het feit dat voor deze kiezers het stemmen per brief is toegestaan. Ook bij het stemmen per brief kan de stemvrijheid en het stemgeheim niet worden gewaarborgd.

Naast het stemgeheim en de stemvrijheid spelen de kosten een rol in de afweging om het stemmen per telefoon en internet voor kiesgerechtigden in Nederland door te voeren.

4.4 Paspoortwet

De belangrijkste ontwikkelingen inzake het paspoort vloeien voort uit de modernisering van het paspoort. Daarnaast zal het aantal aanvragen voor een paspoort of Nederlandse Identiteitskaart toenemen als gevolg van de Wet op de uitgebreide identificatieplicht van ministerie van Justitie. Beide ontwikkelingen worden in de volgende paragrafen kort toegelicht.

Toepassing van Biometrie

De ontwikkelingen in de biometrie maken het mogelijk dat de uniciteit van een paspoort steeds meer kan worden gegarandeerd. BZK is voornemens om een vinger- en gelaatsscans te nemen in het paspoort. De vinger- en gelaatsscans worden op een chip in het paspoort vastgelegd. De pasfoto zal daarnaast worden behouden.

Op basis van de huidige gegevens is nog niet mogelijk om de veranderingen in de administratieve lasten te kwantificeren. Hieronder zijn kort een aantal aandachtspunten weergegeven.

- *Effect op handelingstijd.*
 - Het maken van de vinger- en gelaatsscan aan de balie kost meer handelingstijd aan de balie bij de gemeente.
 - Het invoeren van de gelaatsscan kan op twee wijzen plaatsvinden: via de pasfoto die de burger nu ook inlevert bij de aanvraag of via het opnemen van een live opname van het gelaat aan de balie. Bij de eerste optie verandert de tijdsbesteding niet of nauwelijks. Bij de tweede optie is meer tijd benodigd aan de balie om de scan te maken. Hierover zijn beleidsmatig nog geen keuzes gemaakt.
- *Toename leges.*

De investeringskosten voor de invoering van biometrie komen ten laste van de algemene middelen. De wijze waarop de exploitatielasten voor invoering van biometrie worden gefinancierd is nog niet geregeld. Hierbij zijn twee mogelijkheden te onderkennen:

 - (Gedeeltelijke) financiering van kosten door het rijk.
 - (Gedeeltelijke) doorberekening van de kosten in de leges.

Uitgebreide identificatieplicht

De Wet op de uitgebreide identificatieplicht van ministerie van Justitie is op 1 januari 2005 in werking getreden. Vanaf deze datum moet iedereen in Nederland van 14 jaar en ouder een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen als politie of andere toezichthouders daar om vragen. In de praktijk betekent dit dat iedereen van 14 jaar en ouder altijd een geldig identiteitsbewijs bij zich moet dragen. Het gevolg van deze wet is dat het aantal aanvragen voor paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten gemiddeld met 200.000 toe zal nemen. Dit is gebaseerd op het gegeven dat jaarlijks ongeveer 200.000 13-jarige kinderen 14 jaar zullen worden. Deze nieuwe groep 14-jarige dient vervolgens over een eigen identiteitsbewijs te beschikken.

De toename van het aantal paspoort- en NIK aanvragen als gevolg van de wetswijziging van het ministerie van Justitie heeft een toename van de AL Burger BZK tot gevolg van 0,6 miljoen uren en € 0,9 miljoen op jaarbasis.